

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/20/810

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksioon
Otsuse tegemise aeg ja koht	16.04.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	01.03.2020
Teabevaldaja	Tartu Vangla aadress: Turu 56, 51004 Tartu e-posti aadress: tartu.vangla@just.ee
Vaide esitaja	Xxx aadress: xxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspeksioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

16.02.2020 esitas vaide esitaja Tartu Vanglale teabenõude. Vaide esitamise ajaks ei olnud Tartu Vangla vaide esitaja teabenõudele vastanud.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

1. Kinnipeetav xxx esitas Tartu Vanglale 16.02.2020 teabenõude nr-ga 2-5/226-1 (vanglas registreeritud 18.02.2020), milles palus väljastada koopiad vangla kaupluse juhatajale tehtud järelepäringust ja sealt saadud vastusest, mis olid tehtud tema taotluse 6-28/1119-1 menetlemisel. Kui eksisteerib teisigi menetlustoiminguid (nt päring vangla meditsiiniosakonda), siis ka neist dokumentidest palus xxx talle koopiad väljastada.

Veel palus xxx väljastada koopiad vangla meditsiiniosakonna juhatajale tehtud järelepäringust ja sealt 23.01.2020 saadud vastusest, mis olid tehtud tema taotluse 6-24/464-1

menetlemisel. Kui asjas tehti teisigi menetlustoiminguid, siis palus xxx ka nendest dokumentidest talle koopiaid väljastada.

Teabenõudes xxx selgitas, et dokumente vajab selleks, et kaitsta tulemuslikult oma seisukohti ja õigusi tulevases halduskohtumenetluses. xxx leidis, et tal on õigus teada, milline info on juba asutuse kätte kogutud, kas see on tõene ja täielik.

Tartu Vangla (edaspidi ka vangla) ei ole väljastanud xxx teabenõudes nõutud teavet ega keeldunud teabenõude täitmisest.

2. Käesolevaga mina xxx, juhindudes Avaliku teabe seaduse (AvTS) §-dest 44 ja 46, soovin esitada Andmekaitse Inspeksioonile vaide Tartu Vangla poolt minu teabenõude 2-5/226-1 mittenõuetekohase täitmise peale alljärgnevatele asjaoludele/ põhjendustele ja seaduste regulatsioonidele tuginedes.

Õiguslik regulatsioon AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave (edaspidi teave) on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel avatud õigusaktides sätestatud avalikke ülesanded täites.

AvTS § 4 lg 1 kohaselt demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igapäevaste õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Sama paragrahvi lg 2 sätestab, et teabele juurdepääs tuleb tagada igapäevase võimalikult kiirel ja hõlpsal viisil.

AvTS § 9 lg 1 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 p 1 ja 2 tuleneb, et teabele juurdepääsu võimaldamisel on teabevaldaja kohustatud: tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus; pidama arvestust tema valduses olevate dokumentide üle.

AvTS § 18 lg 1 sätestab, et teabenõude täidetakse viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Vastavat tähtaega võib pikendada AvTS § 18 sätestatud korras.

Leian, et Tartu Vangla tegevus, mis seisneb selles, et vangla kui teabevaldaja ei ole väljastanud mulle teabenõudes nõutud teavet, on õigusvastane. AvTS kohaselt Tartu Vangla oli kohustatud viie tööpäeva jooksul täitma teabenõude või siis keelduma teabenõude täitmisest.

Olen seisukohal, et selline vangla tegevus on õigusvastane ja selle tegevusega Tartu Vangla rikub minu õigust saada teavet.

Leian, et sellise Tartu Vangla õigusvastase tegevuse põhjused on seotud sellega, et Tartu Vangla tahab varjata oma õigusvastast tegevust seoses minu taotlusele 6-28/1119-1 ja 6-24/464-1 (ninakarvatrimmeri võimalik soetamine või vangla poolt vastava teenuse pakkumine) menetlemisega.

Üldiselt leian samuti, et Tartu Vangla tegevusetus palutud dokumentide esitamisel on aga ilmselgelt õigusvastane arvestades eelpool viidatud AvTS regulatsiooni. Vangla oleks pidanud seaduses sätestatud tähtajal ehk hiljemalt kuni 26.02.2020 teabenõude täitma või selle täitmisest keelduma. Tartu Vangla ei ole seda kohustust korrektselt täitnud. Selline Tartu Vangla tegevusetus on aga ilmselges vastuolus AvTS §-dega 4 ja 9 lg 1, 18 lg 1 ja õigusvastane.

Leian samuti, et teabenõudele vastamata jätmine riivab minu PS §-st 14 tulenevat õigust ausale ja õiglasele menetlusele. Isiku õigus saada vastus oma pöördumistele tuleneb PS §-st 14 sätestatud õigusest menetlusele, mille üheks osaks on isiku õigus hea haldusele (RKPJKo 17.02.2003, 3-4-1-1-0, p-d 12 ja 16). Isiku pöördumisele tuleb vastata korrektselt ja õigeaegselt (vt nt RKHKo 19.04.210, 3-3-1-4-10, p22).

Olen seisukohal, et läbi käesolevas vaides püstitatud õiguste rikkumise, rikub Tartu Vangla minu PS §-st 14 tulenevat õigust ka vaidlustes seoses ninakarvatrimmeri võimaliku soetamisega või vangla poolt vastava teenuse pakkumisega (Tartu Vangla menetluses on vaided nr-tega 1-11/73-1 ja 1-11/80-1). Kuigi haldusotsused on vaidlustatud, takistab vangla tahtlikult mul olemasolevat informatsiooni kontrollida ja seeläbi oma põhiõigusi vaidlustes kaitsta ja lõpptulemusena neid realiseerida.

Kokkuvõtvalt leian, et Tartu Vangla tegevus on vastuolus koguni PS §-iga 3, mis kohustab teostama riigivõimu kooskõlas PS ja seadusega.

3. Eeltoodu alusel taotlen Tartu Vangla poolt seadusest tulenevate rikkumiste tuvastamist, ettekirjutuse tegemist kohustamaks Tartu Vanglat väljastama mulle minu poolt teabenõudes taotletud teavet, kohustada Tartu Vanglat seaduse paremaks rakendamiseks ning sundida Tartu Vangla ametnike läbima täiendavaid koolitusi ja vajadusel kohaldada Tartu Vangla suhtes sunniraha.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Pöördusite Tartu Vangla poole järelepärimisega. Järelepärimises toote välja, et Andmekaitse Inspeksioonis on registreeritud kinnipeetav xxx vaie Tartu Vangla tegevuse peale teabenõudele vastamisega seonduvalt. Vaide sisust nähtub, et vaide esitaja xxx väitel ei ole vangla vastanud tema poolt 16.02.2020 esitatud teabenõudele.

Palute vastuseid järgmistele küsimustele:

Mis põhjusel ei ole Tartu Vangla vastanud vaide esitaja eespool nimetatud teabenõudele?

Juhul kui Tartu Vangla on vaide esitaja eespool nimetatud teabenõudele siiski vastanud, siis palun edastada vastusest koopia ka Andmekaitse Inspeksioonile. Anname teada, et eelpool nimetatud pöördumistele on Tartu Vangla vastanud.

Selgitame: xxx esitas Tartu Vanglale 18.02.2020 ühe pöördumise, mis viseeritud tema poolt 16.02.2020 kuupäevaga ning registreeritud vanglas numbriga 2-5/226-1. Kuupäeval 25.02.2020 esitas xxx uue samasisulise pöördumise, mis viseeritud tema poolt 24.02.2020 kuupäevaga ning registreeritud vanglas numbriga 6-24/1266-1. Pöördumistes taotles koopiaid ametnikele tehtud päringutest ja temaga peetud vestluste protokollidest, seoses vastamisega tema poolt 21.12.2019 ja 16.01.2020 esitatud pöördumistele nr 6-28/1119-1 ja nr 6-24/464-1. Kuna teabenõuded on samasisulised, koostas mõlemale 10.03.2020 neile ühe vastuse, mille edastas kinnipeetavale 11.03.2020.

Vangla seletas kinnipeetavale xxx järgmist: Tulenevalt haldusmenetluse seaduse §-st 6 on haldusorgan kohustatud välja selgitama menetletavas asjas olulise tähendusega asjaolud ja vajaduse korral koguma tõendeid oma algatusel; tulenevalt § 14 lg 1 p-st 2 protokollib haldusorgan suulise taotluse; tulenevalt § 18 lg 1 p-st 2 protokollitakse menetlustoiming, kui seda peab vajalikuks asja menetlev haldusorgan.

Tulenevalt avaliku teabe seaduse § 23 lg 1 p-st 2 keeldub teabevaldaja teabenõude täitmisest, kui ta ei valda taotletavat teavet; tulenevalt § 23 lg 2 p-st 1 võib teabe valdaja teabenõude täitmisest keelduda, kui samale teabenõudjale on taotletav teave juba antud.

Asjaolude kontrollimisel selgus, et xxx eelnimetatud pöördumised (6-28/1119-1 ja nr 6-24/464-1) registreeriti vangla dokumentide haldamise programmis Delta. Olulise tähendusega asjaolude väljaselgitamiseks pööruti Delta kaudu vangla kaupluse ja meditsiiniosakonna juhatajate poole, kes lisasid oma seisukohad samasse. Täiendavate tõendite kogumiseks puudus vangla hinnangul vajadus. Seega ei loodud xxx pöördumisi menetledes dokumente, mille koopiaid on võimalik väljastada (pöördumistes 2-5/226-1 ja 6-24/1266-1 esitatud nõuded).

Vangla juhtis xxx tähelepanu asjaolule, et vangla poolt 02.02.2020 ja 30.01.2020 koostatud ja xxx väljastatud vastused nr 6-28/1119-2 ja nr 6-24/464-2 sisaldasid juba kaupluse ja meditsiiniosakonna juhatajate seisukohti. Vastustest nähtub selgelt, et vanglas keelatud eset – ninakarvade trimmerit, pole võimalik soetada, ning et meditsiiniosakond ei tegele xxx poolt taotletud teenuse osutamisega.

Vangla nõustub, et ametnikud selgitasid xxx suuliselt vangla seisukohti, vestluste protokollimist ei peetud vajalikuks, sest xxx samateemalised kirjalikud pöördumised ja vangla kirjalikud vastused olid olemas ja suulistest vestlustest jäid ametnikud kirjalikult avaldatud seisukohtade juurde.

Eelnevast tulenevalt jättis vangla käesolevalt xxx poolt taotletud koopiad väljastamata. Vangla loeb xxx teabenõuded täidetuks, sest taotletav teave on talle varasemalt juba antud, ning puudus vajadus sama teavet korduvalt väljastada.

Edastame kinnipeetava xxx pöördumised ja vangla vastuse neile.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt ei ole Tartu Vangla vaide esitaja teabenõuetele tähtaegselt vastanud. Seega on vaide esemeks teabenõuetele vastamata jätmise. Kuna vaie lahendatakse vaideeseme ulatuses, siis ei hinda inspektsioon käesoleva menetluse raames teabenõude vastuste sisu, kuna selles osas pole valet esitatud.

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega on kogu avaliku sektori asutuse valduses olev teave oma olemuselt avalik teave, millele saab juurdepääsu piirata üksnes juhul, kui selleks on seadusest tulenev alus (AvTS § 3 lg 2).

AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Sama seaduse § 19 sätestab, et kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab teabevaldaja teabenõudjale viie tööpäeva jooksul.

Kuna Tartu Vangla ei ole tähtaegselt vaide esitaja teabenõuetele vastanud, siis on Tartu Vangla rikkunud teabenõuete menetluse korda. Lähtudes asjaolust, et menetluse käigus on Tartu Vangla vaide esitaja teabenõuetele vastanud, siis on menetluse käigus õiguslik olukord saavutatud ning vaide ese on ära langenud.

/allkirjastatud digitaalselt/

vaneminspektor
peadirektori volitusel